

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 7C/121/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815202362
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Melníková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:8815202362.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Martinou Melníkovou v právnej veci žalobcu: DPS financial consulting, s.r.o., Mikovíného 10, 917 01 Trnava, IČO: 46 713 930, zast. Mgr. Ivan Petkov, advokát, Na vŕšku 12, 811 01 Bratislava, proti žalovanému: T. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX K.É. XXX, Š. U. A. P., o zaplatenie 1974,35 eur s prísl. takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanému sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1974,35 eur spolu s príslušenstvom vo výške 414,47 eur a s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1974,35 eur od 28.09.2013 až do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodil tým, že právny predchodca žalobcu (A. A., Q..A..) uzatvoril so žalovaným v súlade s ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka Zmluvu o bežnom účte, ktorej predmetom bolo zriadenie bežného účtu a poskytnutie povoleného prečerpania (ďalej len „Zmluva“). Neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy boli aj Všeobecné obchodné podmienky v znení neskorších dodatkov (ďalej len „VOP“) a Obchodné podmienky Slovenskej sporiteľne, a.s. pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom (ďalej aj ako „OPÚ“). VOP a OPÚ ďalej spoločne aj ako „Obchodné podmienky“. V dôsledku nedodržania podmienok Zmluvy a Obchodných podmienok zo strany žalovaného, právny predchodca žalobcu prípisom zo dňa 21.03.2012 odstúpil v súlade s bodom 14 OPÚ s odkazom na 8.4 OPÚ od zmluvy. Odstúpenie od zmluvy bolo žalovanému doručené v súlade s čl. 10 VOP. Právny predchodca žalobcu postúpil pohľadávku voči žalovanému v súlade s ust. § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok č. 0935/2013/CE zo dňa 27.09.2013. Ku dňu 27.09.2013 predstavoval dlh žalovaného sumu 1974,35 eur čo do istiny a 414,47 eur čo do príslušenstva. Žalovanému bola oznámená skutočnosť, že právny predchodca postúpil svoju pohľadávku voči žalovanému na žalobcu prípisom zo dňa 11.10.2013. Po tom, ako bola žalovanému oznámená skutočnosť, že právny predchodca žalobca postúpil svoju pohľadávku na žalobcu, uplatnil si žalobca výzvou zo dňa 28.07.2014 u žalovaného pohľadávku, ktorá predstavovala ku dňu spisovania Výzvy sumu 2471,04 vrátane príslušenstva. Žalovaný si dlh voči žalobcovi nesplnil, a to ani čiastočne.

Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami, s listinnými dôkazmi predloženými žalobcom na základe výzvy súdu a zistil nasledovný skutkový stav:

Žiaden z účastníkov sa na pojednávanie nedostavil, svoju neprítomnosť neospravedlnil, ani nežiadal odročiť pojednávanie.

Právny predchodca žalobcu A. A., Q..A.. a žalovaný ako klient - majiteľ účtu uzavreli dňa 10.08.2006 zmluvu o poskytnutí balíka produktov a služieb pre fyzické osoby (ďalej len „Zmluva“). Predmetom tejto zmluvy bolo poskytnutie bankových produktov v kombinácii Balíka EXTRA - 1.vedenie/zmena bežného účtu pre majiteľa účtu, 2. poskytnutie elektronických služieb k účtu, 3. vydanie platobnej karty VISA Electron a 4.poskytnutie povoleného prečerpania po splnení podmienok uvedených v Obchodných podmienkach banky pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a povolených prečerpaní fyzickým osobám nepodnikateľom s účinnosťou od 01.02.2006 a nahradenie zmluvy, predmetom ktorej bolo poskytnutie kontokorentného úveru alebo povoleného prečerpania k účtu.

Podľa čl. II bod 4 a 5 Zmluvy, zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy súvisiace so zmluvou o poskytovaní balíka produktov a služieb pre fyzické osoby sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Zmluva o poskytovaní balíka produktov a služieb pre fyzické osoby sa uzatvára na dobu neurčitú, pokiaľ nie je dohodnuté inak.

Právny predchodca žalobcu ako banka a žalovaný ako Majiteľ účtu uzatvorili dňa 10.08.2006 zmluvu o vydaní a používaní Platobnej karty podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Podľa bodu 1 zmluvy Majiteľ účtu vyhlasuje, že sa oboznámil s Obchodnými podmienkami pre poskytovanie a používanie Elektronických služieb a Platobných kariet vydanými bankou a Všeobecnými obchodnými podmienkami, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať.

V zmysle bodu 2. zmluvy všetky právne vzťahy výslovne neupravené v tejto zmluve sa budú riadiť príslušnými ustanoveniami Obchodných podmienok, VOP ktoré sú súčasťou tejto zmluvy, Obchodným zákonníkom a ostatnými právnymi predpismi, a to v tomto poradí. Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné vzťahy sa budú. podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

Z Oznámenia o poskytnutí povoleného prečerpania zo dňa 20.12.2006 vyplýva, že právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že splnil podmienky pre poskytnutie povoleného prečerpania a od 20.12.2006 mu ponúka možnosť prečerpávať sporožirový účet až do výšky 50 000 Sk s tým, že mu zároveň oznámil, že o výšku povoleného prečerpania, resp. neskôr o jeho nevyčerpanú časť sa zvýši disponibilný zostatok na účte a úroky sa platia iba z vyčerpanej sumy. Pohľadávka z povoleného prečerpania sa úročí úrokovou sadzbou vo výške 15,10% ročne, typ premenlivá.

V zmysle Preambuly Obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s. pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom účinnými odo dňa 01.07.2007 (ďalej len „Obchodné podmienky“), úverové podmienky upravujú právne vzťahy medzi bankou a dlžníkom, príp. bankou a garantom, vzniknuté v súvislosti s úverom alebo povoleným prečerpaním. Úverové podmienky sú neoddeliteľnou súčasťou Úverovej zmluvy a akejkolvek inej zmluvy, uzatvorenej medzi bankou a dlžníkom, príp. garantom v súvislosti s úverom alebo povoleným prečerpaním.

Podľa časti A. Definície Obchodných podmienok, povolené prečerpanie je bankový produkt, poskytnutý bankou dlžníkovi k účtu dlžníka, vedenému bankou, ktorý môže dlžník využívať spôsobom podľa bodu 9.1.

Banka dlžníkovi poskytne povolené prečerpanie po splnení podmienok uvedených v bode 10.1 až do výšky stanovenej bankou podľa bodu 9.2. Po poskytnutí povoleného prečerpania banka umožní dlžníkovi využívať povolené prečerpanie tak, že bude realizovať platobné príkazy dlžníka na prevod alebo výbery hotovosti z účtu dlžníka, a to aj v prípade, ak nebude existovať dlžníka pohľadávka voči banke z účtu dlžníka, ktorá vznikla v dôsledku pripísania platieb uskutočnených v prospech účtu dlžníka alebo vkladom v hotovosti na účet dlžníka (časť C. Povolené prečerpania čl. 9 bod 9.1 Obchodných podmienok).

V zmysle časti C. Povolené prečerpania čl. 9 bod 9.2 Obchodných podmienok, banka v prípade ak dlžníkovi poskytne povolené prečerpanie, oznámi dlžníkovi Oznámením poskytnutie Povoleného

prečerpania a stanoví v tomto oznámení maximálnu výšku povoleného prečerpania, do ktorej dlžník môže povolené prečerpanie využívať, výšku povoleného prečerpania stanoví banka najmä na základe zhodnotenia bonity dlžníka.

Podľa časti C. Povolené prečerpania čl. 9 bod 9.5 Obchodných podmienok, povolené prečerpanie zaniká momentom zániku úverovej zmluvy, na základe ktorej bolo povolené prečerpanie poskytnuté alebo dňom stanoveným bankou v oznámení o poskytnutí povoleného prečerpania alebo inom oznámení týkajúcom sa povoleného prečerpania.

Dlžník je povinný splatiť pohľadávku banky najneskôr v deň konečnej splatnosti povoleného prečerpania, za ktorý sa považuje deň zániku povoleného prečerpania podľa bodu 9.5 alebo deň uvedený v oznámení banky o zastavení povoleného prečerpania (časť C. Povolené prečerpania čl. 11 bod 11.1 Obchodných podmienok).

Podľa časti C. Povolené prečerpania čl. 12 bod 12.1 a 12.2 Obchodných podmienok, banka úročí pohľadávku banky úrokovou sadzbou, ktorej typ a aktuálna výška sú zverejnené. Banka je oprávnená jednostranne meniť typ a výšku úrokovej sadzby v závislosti od úverovej politiky banky, od zmeny rizikovosti úverového vzťahu, zmeny právnych predpisov, od vývoja na slovenskom bankovom trhu alebo od vývoja na peňažnom a kapitálovom trhu. Na povolené prečerpanie sa vzťahujú body 6.2 až 6.6, 6.12 a 6.13, a to bez ohľadu na to, či bolo povolené prečerpanie poskytnuté dlžníkovi ako privátnemu klientovi alebo MIKRO podnikateľovi.

V zmysle časti C. Povolené prečerpania čl. 14 bod 14.1 a 14.2 Obchodných podmienok, prípadmi porušenia sú najmä nasledovné prípady: a) akékoľvek nepovolené prečerpanie trvá viac ako 5 dní, b) akékoľvek nepovolené prečerpanie je vo výške viac ako 10% z výšky povoleného prečerpania stanovenej bankou, c) nastane ktorákoľvek zo skutočností podľa bodov 8.1 a 8.2 alebo podľa bodov 8.1 a 8.3. Ak dôjde k akémukoľvek prípadu porušenia, banka je bez ohľadu na to, či bolo povolené prečerpanie poskytnuté dlžníkovi ako privátnemu klientovi alebo MIRKO podnikateľovi, oprávnená postupovať podľa bodu 8.4 alebo zastaviť povolené prečerpanie.

Úverovými podmienkami sa nahrádzajú Obchodné podmienky A. A., a.s. pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a povolených prečerpaní fyzickým osobám nepodnikateľom zo dňa 01.02.2006 v znení neskorších dodatkov a Obchodné podmienky A. A. Q.A.. pre poskytnutie povoleného prečerpania na bežnom účte v slovenských korunách pre podnikateľov zo dňa 01.02.2006 (časť E. Záverečné ustanovenia bod 30 Obchodných podmienok).

V zmysle bodu 1.2 Všeobecných obchodných podmienok (ďalej len „VOP“) tieto VOP upravujú všetky vzťahy vznikajúce medzi bankou a klientom na základe zmlúv uzatvorených v súvislosti s bankovými produktmi, ako aj na vzťahy vznikajúce v súvislosti s konaním, ktorého cieľom je uzavretie zmluvy.

Podľa bodu 10.1 a 10.03 VOP sa písomnosti banky doručujú a) osobne, b) poštou, c) elektronickými komunikačnými médiami. Pri doručovaní písomnosti v poštovom styku sa zásielka považuje za doručení v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní a v cudzine siedmy deň po jej odoslaní, a to aj vtedy, ak sa adresát o tejto skutočnosti nedozvie, alebo sa zásielka vráti ako nedoručená. Pokiaľ nie je dohodnuté inak, banka zasiela písomnosti v poštovom styku vo forme obvyčajnej listovej zásielky.

Právny predchodca žalobcu listom zo dňa 21.03.2012 žalovanému oznámil, že v súlade s obchodnými podmienkami upravujúcimi práva a povinnosti zmluvných strán odstúpil od zmluvy, ktorou bol žalovanému poskytnutý balík/bankové produkty v balíku a zmluvy, na základe ktorej mu bolo poskytnuté povolené prečerpanie k bežnému účtu a to s účinnosťou ku dňu doručenia tohto oznámenia s tým, že výška pohľadávky je vo výške 1970,81 eur.

Podľa predloženej Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0935/2013/CE zo dňa 27.09.2013 a jej prílohy č. 1, kde pod poradovým číslom 599 je uvedené meno a priezvisko žalovaného, spolu s číslom účtu, došlo k postúpeniu pohľadávky z postupcu - A. A., Q. A.. na postupníka - žalobcu, čím je preukázaná aktívna legitímácia žalobcu v tomto konaní.

Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 11.10.2013 pôvodný veriteľ žalovanému oznámil postúpenie predmetnej pohľadávky na žalobcu, ktoré oznámenie sa žalobcovi vrátilo dňa 16.12.2013 s označením zásielka neprevzatá v odbernej lehote.

Výzvou na úhradu zo dňa 28.07.2014 žalobca vyzval žalovaného, aby najneskôr do 7 dní od doručenia výzvy uhradil dlh vo výške 2471,04 eur s tým, že ho upozornil, že ak nevyrieši svoj dlh v celej výške do stanoveného termínu, posunú celú záležitosť pred príslušný súd.

Podľa § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 708 ods. 1 Obchodného zákonníka zmluvou o bežnom účte sa zaväzuje banka zriadiť od určitej doby na určitú menu bežný účet pre jeho majiteľa.

V zmysle § 710 Obchodného zákonníka ak je v zmluve určené, že banka vykoná do určitej sumy príkazy na platby, aj keď nemá na to potrebné peňažné prostriedky na účte, spravujú sa práva a povinnosti strán pri uskutočnení týchto platieb zmluvou o úvere (§ 497 a nasl.).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi ako spotrebiteľskú zmluvu napriek tomu, že zmluva bola uzatvorená 10.08.2006 teda za účinnosti Občianskeho zákonníka, ktorý v ustanovení § 52 ods. 1 definoval spotrebiteľskú zmluvu ako kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo alebo inú odplatnú zmluvu upravenú v ôsmej časti tohto zákona a zmluvu podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzatvorenie zmluvy.

Na uvedený právny vzťah je totiž potrebné aplikovať zákon č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzatvorenia zmlúv a vychádzať pritom z ustanovenia § 23a ods. 1, ods. 2, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzatvorené podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzatvorené podľa § 52 až 60 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V zmysle § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Ako vyplýva z § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Z § 100 Občianskeho zákonníka je zjavné, že právo sa premĺči, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premĺčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premĺčania dovoľá, nemožno premĺčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premĺčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

V ustanovení § 107 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka sa uvádza, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premĺči za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premĺči za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premĺčacej doby (podľa § 111 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Z § 491 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Z ustanovení § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis - nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

Podľa § 10c uvedeného nariadenia ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba N. R. K. platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 1 ods. 3 zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmlúv zákon sa nevzťahuje ani na úver formou povoleného prečerpania peňažných prostriedkov na bežnom účte poskytnutý bankou iným spôsobom ako na kreditnú kartu; tým nie je dotknuté ustanovenie § 3 ods. 6.

V zmysle § 3 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch, pri úveroch formou povoleného prečerpania peňažných prostriedkov na bežnom účte poskytnutých bankou iným spôsobom ako na kreditné karty (§ 1 ods. 3) alebo, ak nemožno určiť ročnú percentuálnu mieru nákladov, musí byť spotrebiteľ najneskôr v čase uzatvorenia zmluvy písomne informovaný o

- a) úverovom limite, ak je stanovený,
- b) ročnej úrokovej sadzbe a poplatkoch platných od doby, keď bola zmluva uzatvorená a podmienkach, za ktorých môže byť zmenená a doplnená,
- c) postupe a spôsobe zániku alebo ukončenia zmluvy.

Ak je na účte prípustné prečerpanie peňažných prostriedkov a toto prečerpanie trvá dlhšie ako tri mesiace, spotrebiteľ musí byť písomne informovaný o ročnej úrokovej sadzbe, poplatkoch a ďalších dôsledkoch.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

V zmysle článku 3 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

V súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, je potrebné v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov (premlčanie, odstúpenie od zmluvy), na tieto vzťahy aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo.

Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice.

Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

Súd je toho názoru, že ust. bodu 2. Záverečných ustanovení zmluvy o vydaní a používaní Platobnej karty zo dňa 10.08.2006 v rozpore s § 54 ods. 1 OZ zhoršuje postavenie žalovaného ako spotrebiteľa, keďže výlučnou aplikáciou Obchodného zákonníka sa prakticky vylučuje použitie ust. Občianskeho zákonníka. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Uvedené ustanovenie zmluvy (bodu 2. Záverečných ustanovení zmluvy o vydaní a používaní Platobnej karty) je tak možné považovať aj za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy, dvojaká právna úprava zmluvných pokút a pod). Vzhľadom na vyššie uvedené, nie je možné akceptovať, aby na inštitút ako je napríklad odstúpenie od zmluvy resp. premlčanie v typickej občianskoprávnej veci mala dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia. V bežných medziľudských vzťahoch môže použitie podnikateľského práva na spotrebiteľský vzťah v rozpore s princípom právnej istoty a dôvery v objektívne právo narážať na predstavy spotrebiteľov, že na nich dopadá občianske právo a nie Obchodný zákonník.

V danej súvislosti súd poukazuje aj na názor vyslovený v napr. v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.9.2012 sp.zn. 20Co/35/2011, rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 25.09.2013 sp.zn. 1Co/95/2013.

Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.01.2014 sp.zn. 19Co/98/2013 „...aj keď je úverová zmluva absolútnym obchodom a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, a teda že úprava Občianskeho zákonníka je pre nepodnikateľov výhodnejšia a obchodnoprávnu úpravu nemožno považovať za výhodnejšiu ani z pohľadu možnosti splácania úveru pri zachovaní zmluvy, keďže úprava zmluvnej klauzuly o odstúpení od zmluvy predpokladala zároveň zosplatenie úveru. Preto na predmetnú spotrebiteľskú vec v časti právneho úkonu - odstúpenie od zmluvy dopadá úprava občianskeho práva.“

Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka. Ide o jednostrannú kogentnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách (porov. Kristián Csach, Štandardné zmluvy, Vydavateľstvá Aleš Čeněk).

V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 1.5.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Vzhľadom na uvedené je súd povinný z úradnej moci prihliadať na oslabenie nároku žalobcu voči spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania. Ide o procesné ustanovenie, ktoré je súd povinný aplikovať v čase rozhodovania o predmetnom nároku.

Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom došlo dňa 10.08.2006 k uzavretiu Zmluvy o poskytnutí balíka produktov a služieb pre fyzické osoby, predmetom ktorej bolo zriadenie bežného účtu a poskytnutie povoleného prečerpania k účtu po splnení podmienok uvedených v Obchodných podmienkach Banky pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a Povolených prečerpaní fyzickým osobám účinných od 1.2.2006. V uvedený deň došlo aj k uzavretiu Zmluvy o vydaní a používaní Platobnej karty. Keďže žalovaný porušil svoje povinnosti, právny predchodca od zmluvy odstúpil listom zo dňa 21.03.2012.

Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc; § 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezodôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§ 457 Občianskeho zákonníka).

Žalobcovi vzhľadom na vyššie uvedené vzniklo právo na vydanie bezodôvodného obohatenia. Z odstúpenia od zmluvy vyplýva, že účinky odstúpenia nastávajú ku dňu doručenia tohto oznámenia, pričom v zmysle čl. 10 bod 10.3 VOP sa zásielka považuje za doručenú v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní. Žalobca ani na výzvu súdu nepreukázal, kedy bolo žalovanému odstúpenie od zmluvy doručené, avšak súd má za to, že ak odstúpenie od zmluvy bolo vyhotovené dňa 21.03.2012, bolo žalovanému do konca mesiaca marec 2012 aj zaslané a preto za dátum doručenia považoval súd deň 31.03.2012 a teda v tento deň nastali účinky aj odstúpenia a nasledujúcim dňom teda 01.04.2012 začala plynúť dvojročná premičacia doba v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá uplynula dňa 01.04.2014. Keďže žaloba bola doručená tunajšiemu súdu až dňa 16.03.2015, je žalobcom uplatnený nárok nárokom uplatneným po uplynutí premičacej lehoty, preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Žalovaný mal vo veci plný úspech nakoľko súd žalobu zamietol a preto mu vzniklo právo na náhradu trov konania. No keďže žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil, súd mu náhradu trov konania nepriznal.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.